

?li?ki ?nançlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?li?ki ?nançlar? Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23251>

Özet

İlişkisel İnançlar Ölçeği (İİÖ), bireylerin romantik ilişkiler hakkında sahip oldukları ilişkisel İnançlar veya gerçek dikkatli beklentilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, orijinal İngilizce sürümünün Türk kültürüne uyarlanması sonucu ortaya çıkmıştır. İlişkisel İnançlar, genellikle ilişki memnuniyetsizliği ve çatışmalarla yakından ilişkilidir. Ölçeğin uyarlama çalışması, 6 alt boyuttan ve toplam 37 maddeden oluşan yapısal Türk örnekleminde de geçerli ve güvenilir olduğunu göstermeyi hedeflemiştir.

Ölçek, katılımcıların ilişki dinamiklerine dair katı ve ıvılsız varsayımları değerlendirir. Özellikle, çiftlerin birbirlerinin zihnini okuyabilme, her şeyi birlikte yapma veya partneri deiktirme gibi gerçekçi olmayan beklentileri ölçmektedir. Bu ilişkisel İnançlar, terapötik süreçlerde hedef alınarak çiftlerin daha sağlıklı ilişki perspektifleri geliştirmesine yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler

İlişkisel İnançlar, Ölçek Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Romantik İlişkiler, İlişkisel Memnuniyet, Likert Ölçeği, Aile Danışmanlığı, İlişkisel Doyumu.

Yazarlar

Cem Ali Gizir

Amaç

İlişkisel İnançlar Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin romantik ilişkiler bağlamında sahip oldukları ıvılsız ve mantık dikkatli inanç kalıplarını niceliksel olarak ölçmektir. Bu inançlar, bireylerin partnerleriyle olan etkileşimlerini, beklentilerini ve ilişki kalitesini önemli ölçüde etkilemektedir.

Uyarlama çalışmasının özel amacı ise, orijinal ölçeğin psikometrik yapısının Türk kültürüne ve diline uygunluğunu test etmek, böylece Türk akademik ve klinik alanlarında güvenilir bir ölçüm aracı sağlamaktır. Bu çalışma, ölçeğin dilsel geçerliliğini, yapısal bütünlüğünü ve geçerlik/güvenirlilik değerlerini saptayarak alanyazına katkıda bulunmuştur.

Yapı

İlişkisel İnançlar Ölçeği, romantik ilişkilerde yaygın olarak görülen altı temel ıvılsız inanç boyutunu ölçer. Bu inançlar, bireylerin ilişkilerinde hayal kırıklığı ve çatışma yaşamalarına neden olan katı ve ulaşılmaz beklentileri temsil eder. Ölçeğin ölçtüğü yapı, bilişsel davranışçı terapi çerçevesinde ele alınan, ilişki doyumunu olumsuz etkileyen çarpık düşünce kalıplardır.

Ölçek, özellikle şu alt boyutlarda yoğunlaşmaktadır: Etkinlik ve Dürüstlük konusunda aşırı beklentiler, Zihin Okuma miti, Aşırı Birliktelik ihtiyacı, Partnerin Tüm İhtiyaçları Karşılama zorunluluğu, Partneri Değiştirme inancı ve Romantik İdealizm. Bu alt boyut, ilikilerdeki bireysel farklılıkların ve zorlukların kabul edilmesini engelleyen temel bilişsel hataları kapsamaktadır.

Geçerlik

Gizir (2012) tarafından yürütülen uyarılma çalışması, İlişkisel İnançlar Ölçeği'nin Türk kültüründeki yapısal Geçerlik analizlerine odaklanmıştır. Çalışma her ne kadar detaylı Geçerlik sonuçlarını doğrudan sunmasa da, bir uyarılma çalışması için gereği olarak yapısal geçerliliğin belirlenmesi temel amaçtır.

Yapılan istatistiksel analizler (bkz. Faktör Analizi), ölçeğin orijinal alt faktörlü yapısının Türk örnekleminde de doğrulandığını göstermiştir. Bu durum, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı ilişkisel inançlar yapısını başarıyla bir şekilde ölçtüğüne dair kanıt sağlamaktadır.

Güvenirlik

Uyarılma çalışması kapsamında ölçeğin Güvenirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Güvenirlik analizleri genellikle iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) hesaplanması yoluyla yapılır.

Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve testin tekrarlanabilir sonuçlar verdiğini göstermektedir. Bu tür bir Güvenirlik çalışması, ölçeğin klinik ve araştırma amaçlı kullanımlarda tutarlı sonuçlar vereceğine dair önemli bir Psikometrik kanıttır.

Faktör Analizi

İlişkisel İnançlar Ölçeği, uyarılma çalışmasında Faktör Analizi kullanılarak yapısal geçerliliği test edilmiş ve orijinal ölçek yapısı doğrulanmıştır. Ölçek, toplam 37 maddeden oluşmakta ve bu maddeler alt farklı alt boyutta gruplanmaktadır.

Bu alt faktörlü yapı, bireylerin ilgisiz ilişkisel beklentilerinin çok boyutlu olduğunu yansıtmaktadır. Faktör Analizi sonuçları, ölçeğin Türk kültüründeki ilişkisel inançların tutarlı bir şekilde ayrıştığını ve her bir alt boyutun kendine özgü bir ilişki mitini temsil ettiğini ortaya koymuştur.

Araç

Test Türü:

Uyarılma (Adaptasyon) Ölçeği

Format:

37 maddeden olu?an, 5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i.

Mevcut Diller:

Türkçe (Uyarlanan versiyon) ve orijinal İngilizce.

Popülasyon Grubu:

Yeti?kinler, özellikle romantik ili?kisi olan veya evli bireyler.

Ya? Grubu:

Genç ve orta yeti?kinlik dönemi.

Popülasyon Detaylar?:

Uyarlama çal??ması, genellikle üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyonu üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi:

Öz-bildirim ölçe?i. Kat?ımcılar, maddelerde belirtilen ifadelere ne ölçüde katıldıklarını 5'li Likert formatında (Örneğin: Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a) belirtirler.

Anahtar Kelimeler

??levisiz ?li?ki ?nançlar?, Çift Terapisi, Geçerlik Çal??malar?, Güvenirlik Çal??malar?, Faktör Analizi, Bilişsel Çarpıtmalar.

Yazarlar**Yazar ORCID Tanımlayıcıları:**

Bilgi mevcut değildir.

Ba?lı?k E-posta Adresleri:

cagizir@mersin.edu.tr

Yazma Adresi:

Cem Ali Gizir (Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Mersin, Türkiye).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı:

2012 (Türkçe uyarlama çalışması yayın yılı).

İzinler ve Ücret:

Ölçek, akademik bir dergide yayımlanmıştır ve akademik araştırma amaçlı kullanımlar için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir. Ticari kullanım ücret bilgisi mevcut değildir.

Kaynaklar

Gizir, C. A. (2012). İlişkiler İnançlar Ölçesi'nin Uyarlanması: geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 35-45. Erişim adresi: dergipark.ulakbim.gov.tr

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: iliski-inanclari-olcegi-toad.pdf

İlişkiler İnançlar Ölçesi Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek, 6 alt boyut ve toplam 37 maddeden oluşmaktadır:

Birbirimize karşı tamamen açık ve dürüst olmalıyız (8 m): Bu alt boyut, ilişkide tam ve şeffaflık beklentisini ölçer.

Birbirimizin zihnini okuyabilmeliyiz (6 m): Bu alt boyut, partnerin duygusal veya dâhünel ihtiyaçlarının sözel iletişim olmadan anlaşılması gerektiği yönündeki gerçek dâhünel beklentiyi ölçer.

Her şeyi birlikte yapmalıyız (5 m): Bu alt boyut, çiftlerin bireysel bağımsızlıklarını kaybetme pahasına tüm aktiviteleri birlikte yapma zorunluluğunu inancını ölçer.

Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız (7 m): Bu alt boyut, partnerin, bireyin tüm

duygusal, sosyal ve pratik ihtiyaçlarından sorumlu olduğu inancı ölçer.

Birbirimizi deşitirebilmeliyiz (5 m): Bu alt boyut, bireyin partnerinin temel özelliklerini veya davranışları deşitirebileceği yönündeki ilesiz beklentiyi ölçer.

Romantik idealizm (6 m): Bu alt boyut, ilişkinin hiçbir zaman bozulmaması, her zaman mükemmel ve tutkulu kalması gerektiği yönündeki romantik mitleri ölçer.

ARABPSYCHOLOGY.COM